

Світлана СУПРУН,
викладач правових дисциплін ВСП «Чигиринський економіко-
правовий фаховий коледж Уманського НУС»

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ВИКЛАДАЧА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

У євроінтеграційному поступі України роль юридичної освіти є надзвичайно важливою, оскільки від її рівня розвитку залежить реалізація таких важливих завдань, як здійснення правової реформи, адаптація законодавства України до законодавства ЄС, створення ефективної правової системи і громадянського суспільства, підвищення якості законотворчої та правозастосовчої діяльності, що, у свою чергу, сприятиме утвердженню України як високорозвиненої, соціальної, демократичної, правової держави, в якій визнається і діє принцип верховенства права.

Зміни у сучасній освіті України взаємопов'язані з її входженням до світового освітнього простору, що зумовлює інноваційний тип її розвитку, характерними ознаками якого є забезпечення якісної освіти майбутніх поколінь шляхом проведення освітньої політики щодо системного впровадження інноваційних освітніх проектів; розроблення і використання прогресивних педагогічних технологій; сприяння переходу до нових форм організації навчально-виховного процесу та управління навчальними закладами; організація інноваційної діяльності педагогічних працівників. Спрямованість сучасної освіти передають основні напрямки розвитку, а саме: інноваційний характер освіти, демократизація освітнього процесу, інформатизація та прагматизація освіти [1].

Місія сучасного закладу вищої освіти полягає у створенні комфортного освітнього середовища для особистісного і професійного розвитку суб'єктів освітнього процесу, які повинні бути налаштовані на гнучкий онлайн режим і з великим багажем набутих знань вийти з ситуації, що склалася в країні в умовах війни.

Важливу роль у забезпеченні позитивних змін в системі освіти відіграє удосконалення професійної компетентності педагогічних кадрів та підвищення їх наукового і загальнокультурного рівня [3, с.220]. На думку вчених, основними проблемами є:

- постійне ускладнення змісту освіти, гарантування високого рівня освітніх стандартів;
- безперервне оволодіння прогресивними технологіями навчання й виховання;
- розв'язання складних професійно-педагогічних проблем, які вимагають інтеграції знань, практичних умінь і навичок з суміжних з педагогікою наук;
- робота в єдиному інформаційному середовищі.

Проблема відповідності особистості сучасного педагога вимогам освітньої системи стає у суспільстві все більш актуальною. Це значною мірою пов'язано з тим, що виховати творчу, ініціативну, неординарну особистість, відповідального фахівця, громадянина, патріота, якого потребує сьогодні держава і суспільство, в змозі тільки творчий, неординарний викладач з інноваційним мисленням, підготовлений до постійного вдосконалення особистісних і професійних якостей та до здійснення педагогічної діяльності в інноваційному середовищі [4, с.126].

Варто зазначити, що професіоналізм науково-педагогічного працівника включає три основних аспекти:

- ефективне з високою результативністю виконання видів педагогічної діяльності;
- повноцінне педагогічне спілкування, спрямоване на забезпечення співпраці з іншими учасниками педагогічного процесу;
- зрілість особистості педагога, що характеризується поєднанням професійно важливих якостей та гуманістично орієнтованого педагогічного спілкування [5, с.20].

Сьогодні головна мета навчання не набуття нових знань, умінь і навичок, а вироблення здатності орієнтуватися в нових умовах життя, приймати розумні рішення і нести за них відповідальність. Тобто, тепер не людину вчать, а людина вчиться, причому в цьому навчанні ключовим стає принцип «створи», замість принципу «повтори» [6, с.6].

В останні роки в педагогічній практиці помітний напрям розробки й апробації методів і засобів, основою яких є інноваційні технології, які забезпечують нові шляхи подання інформації, надають можливість організувати освітній процес на високому рівні, створюють умови для гуманізації навчання, використовуючи при цьому індивідуалізаційний, диференційний, індивідуально-творчий і діяльнісний підходи, орієнтують на розвиток особистості, формуючи при цьому позитивну мотивацію до навчання [7].

Підвищити якість та інтенсивність викладання правових дисциплін допомагає органічне поєднання інноваційних методик із класичними, продумане і гармонійне комбінування різних методів щодо дисципліни та кожного заняття залежно мети, та специфіки. Цей процес залежить від активної систематичної роботи, спрямованої на саморозвиток, професійної майстерності, творчого потенціалу, інноваційності самого викладача, від його психолого-педагогічної та комунікаційної компетенції, мотиваційної готовності та оволодіння інтерактивними технологіями.

Науково-педагогічні працівники працюють зі студентами з використанням освітньої платформи Moodle, яка наповнена необхідними навчальними матеріалами, використовують для комунікації Viber, Google Meet, Zoom, корпоративну пошту та інші платформи.

Головне полягає в тому, щоб навчити студента-правника постійно вчитися, здобувати нові знання, сформувати навички самостійного дослідницького пошуку, виявляти творчість у вирішенні складних професійних проблем і ситуацій. Підготовка студентів має бути максимально спрямованою на майбутні фахові потреби правника, формувати рівень професійної та загальної культури, фахової компетентності, який дозволить підтримувати високий професіоналізм

у будь-якій сфері юридичної діяльності. Адже випускники-правники мають бути готові діяти в умовах значної конкуренції та серйозного професійного ризику. Окрім того, має бути готовність до здобуття нової кваліфікації, перепрофілювання, до постійного оновлення й удосконалення свого фахового рівня протягом усього життя.

Високопродуктивними і перспективними є також форми роботи, що ґрунтуються на синтезі аудиторної та позааудиторної роботи. Вони не тільки сприяють формуванню професійних умінь і навичок, але й водночас плекають активну громадську позицію майбутнього правника (наприклад, новаторські форми громадських організацій, об'єднань молодих правників, правничі клініки тощо). Заохочувальний характер мають також різноманітні професійні конкурси і змагання (наприклад: конкурс на кращого знавця правових дисциплін; юридичний брейн-ринг).

З огляду на зазначене вище, можна зробити висновок про те, що використання викладачем в освітньому процесі традиційних й інноваційних методів, різноманітних форм навчання дозволяє студентові – майбутньому правнику не лише розкрити і задіяти свої внутрішні особистісні ресурси, але й надати орієнтир для подальшого їх розвитку і примноження.

Розроблення й впровадження інноваційних методів викладання є надзвичайно важливою складовою науково-методичної та навчально-методичної роботи викладача закладу вищої освіти, оскільки допомагає підтримувати його професіоналізм і педагогічну компетентність на рівні сучасних вимог. Застосування інноваційних методик у навчальному процесі спонукає викладача опановувати нові допоміжні засоби у навчанні, зокрема наочні, технічні, комп'ютерну техніку, апробувати нові форми і види робіт, залучати інших фахівців і студентів до розроблення оптимальних засобів та інструментів навчання.

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку педагогічної освіти. Наказ МОН України від 16.07.2018 року, №776.
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 року, №286-р.
3. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом: монографія /О.І. Мармаза. Харків, 2004. 240 с.
4. Олексенко Р.І. Особистість в освітньому середовищі, яке динамічно трансформується / О.Р.Олексенко, Ю.А.Васюк // Філософські обрії. – 2017. - №37. – с.124-135.
5. Артикуца Н.В. Інноваційні методики викладання дисциплін у вищій юридичній освіті – Чернігів, 2010. – с.20-23.
6. Самчук З.М. Причинно-наслідкові зв'язки світогляду//Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду гуманізації вищої освіти як засобу забезпечення її якості. – Київ: ІВО НАПН України, 2015. –с.4-11.
7. К.Гораш. Інноваційні складові особистості сучасного педагога / Проблеми підготовки сучасного вчителя. -№10 (ч.1), 2017.